Mottaker: Energi- og miljøkomiteen
Dato: 20.10.2026
Vår ref: RCH
Deres ref: Prop 1 S (2026-2027)

REVIDERT SKRIFTLIG INNSPILL OG SVAR PÅ SPØRSMÅL STILT I KOMITÉHØRING

Statsbudsjettet 2027 (kapitler fordelt til energi- og miljøkomiteen)

Innholdsfortegnelse

0. Besvarelse av spørsmål stilt i muntlig høring i komiteen den 16.10.2026 2
1. Innledning 5
2. Stans olje- og gassleting i Arktis 6
3. Mer natur 7
3.1 Skogvernmidlene (Kap 1420 post 32) 7
3.2 Tilskuddsordning til klima- og natursatsområder (tidligere Natursats, Klimasats og tilskudd til klimatilpasning) (Kap 1420 post 67) 8
3.3 Naturrestaurering (Kap 1420 post 21, 31, 67, 80) 8
3.4 Tilskudd til kommuner langs Oslofjorden til planlegging og prosjektering av nitrogenfjerning 9
4. Øke innsatsen for utslippskutt og energiomstilling 9
4.1 Sterke energisparing og solkraft fra bygg gjennom Enova og Husbanken 9
4.2 Styrke omstillingsevnen i norsk økonomi ved å innføre aktivitetsdempende tiltak for petroleumsnæringen 10
4.3 Grønn bok 10
4.4 Prioritere utslippskutt i Norge 10
4.5 Klima, industri og teknologi (Kap. 1850, post 21) 10
4.6 Norges forskningsråd (petroleum og havbunnsmineralutvinning) (kap. 1850 post 73) 10
4.7 Spesielle driftsutgifter (Kap. 1810 post 21) (petroleums- og mineralressurser) 11
5. Redningsaksjon for Norges arbeid mot plastforurensning 11
5.1 Reversere kuttet i tilskudd til tiltak mot marin forsøpling 11
5.2 Plastavgift og forbedret infrastruktur for plast 11
6. Kontakt 12

WWF Verdens naturfond Postboks 6784 St Olavs Plass, 0130 Oslo.
Tlf: 22 03 65 00. post@wwf.no. www.wwf.no

0. Besvarelse av spørsmål stilt i muntlig høring i komiteen den 16.10.2026

Under følger konkrete svar på spørsmålene som ble stilt til WWF, eller i relasjon til temaene WWF tok opp, i den muntlige budsjetthøringen i energi- og miljøkomiteen. Spørsmålene er forsøkt skriftliggjort etter beste evne.

Lars Haltbrekken (SV): Hva er utviklingen i bevilgningene til klima- og miljødepartementet over tid, sammenlignet med de andre departementene?

Svar: Tabellen under viser Klima- og miljødepartementets samlede utgiftsramme som andel av statsbudsjettets samlede utgifter i perioden 2007–2027. For 2007–2026 er det tatt utgangspunkt i vedtatt, saldert budsjett, mens 2027 viser regjeringens forslag.

Samlede statsutgifter er definert som «utgifter i alt» utenom lånetransaksjoner, men inkludert blant annet folketrygden og statens petroleumsutgifter.

År	***KLD/MD, mrd. kr***	***Andel av samlede statsutgifter****
2007	*3,21*	*0,45 %*
2008	*3,26*	*0,44 %*
2009	*4,10*	*0,51 %*
2010	*4,27*	*0,48 %*
2013	*5,44*	*0,51 %*
2014	*8,20*	*0,73 %*
2015	*8,07*	*0,67 %*
2016	*8,93*	*0,71 %*
2017	*10,38*	*0,80 %*
2018	*10,70*	*0,81 %*
2019	*14,24*	*1,03 %*
2020	*15,49*	*1,07 %*
2021	*16,78*	*1,09 %*
2022	*17,18*	*1,09 %*
2023	*22,44*	*1,28 %*
2024	*26,78*	*1,42 %*
2025	*28,31*	*1,38 %*
2026	*27,87*	*1,26 %*
2027, forslag	***25,36***	***1,09 %***

Det har blitt gjort store strukturelle endringer på plassering av poster i løpet av perioden. Tabellen bør derfor ikke leses som et bevis på hvor stor relativ andel av statsbudsjettet som bevilges til natur, klima og miljø og andre formål. Klima- og miljødepartementets portefølje omfatter også områder som kan falle utenfor en streng definisjon av klima- og naturpolitikk.

WWF Verdens naturfond Postboks 6784 St Olavs Plass, 0130 Oslo.
Tlf: 22 03 65 00. post@wwf.no. www.wwf.no

Frøya Skjold Sjursæther (MDG): Hvordan ser WWF på realismen og de økonomiske forespeilingene i nye gassfunn og prosjekter i Arktis?

Svar: Det er strukturelle årsaker som gjør gassprosjekter i Barentshavet lite attraktive å utvikle. Viktigst av de er de lange tidslinjene for feltutvikling, men også manglende infrastruktur til å kunne eksportere noe mer gass. LNG-eksporten fra Melkøya er full fram til omtrent 2045, og ny infrastruktur, f. eks et gassrør, vil først kunne eksportere gass på midten av 2030-tallet. Da er det likevel tvilsomt at det er noe særlig å eksportere utover Melkøyas kapasitet, da utvikling av nye felt i snitt tar over 18 år i Barentshavet. Våre analyser viser at selv med gassrør på plass i 2034, og at det gjøres flere funn framover, vil det kun i middels grad øke gasseksporten, og at det først vil kunne skje rundt 2040, samtidig som EU, vårt største marked, vil ha redusert sine utslipp betraktelig. Selv med økt leteaktivitet framover vil nye ressurser tvilsomt komme i tide. Det virker mer og mer sannsynlig at toget har gått for Barentshavet som ny stor petroleumsregion.

Grunde Almeland (V): Med henvisning til WWFs samlede restaureringspakke for natur, hva mener WWF er viktigst i denne pakken?

Svar: Det er enorme behov for naturrestaurering i Norge, fra tareskoger og fjorder til vassdrag og skoger og tørrlagte myrer. Det aller viktigste er å få utarbeidet nasjonale restaureringsplaner med konkrete tiltak for ulike økosystemer både i havet og på land, inkludert en oversikt over den skadede/forringede naturen. Per i dag finnes det veldig lite informasjon om hvor den skadede naturen finnes, og norske myndigheter må begynne å prioritere dette arbeidet.

Noen av de viktigste tiltakene kan oppsummeres som følger:

1. **Kap. 1420, post 21** – Spesielle driftsutgifter. Kunnskapsgrunnlag for nasjonale restaureringsplaner (mål 2 i naturavtalen) + 70 millioner (totalt 70 mill. kroner).

2. **Kap. 1420, post 21** – Spesielle driftsutgifter. Øremerking av midler til håndheving av kravet til kantvegetasjon langs vassdrag + 10 mill. kroner (totalt 18 mill. kroner)

3. **Kap. 1420, post 31** - Tiltak i verneområder, tiltak for villrein og naturrestaurering Restaurering i verneområder og annen natur, inkludert oppfølging av handlingsplan for vassdrag og vedtak om å restaurere tareskog + 290 millioner (totalt 371,3 millioner).

Terje Kollbotn (R): Med henvisning til omstilling vekk fra olje- og gassleting i nord, kan WWF peke på konkrete alternative oppdrag til omstilling for leverandørindustrien dersom det stanses for ny olje- og gassleting i Arktis?

Svar: Sjansene for masse oppdrag som et resultat av letevirksomhet i Arktis er forsvinnende små, derfor er det nettopp til fordel for leverandørindustrien at det nå må tas et aktivt valg og stoppe å lete etter ny olje og gass, og heller satse på framtiden. Det er veldig viktig å ha tidsperspektivet klart for seg i letedebatten – leting og utvikling tar lang tid, særlig i Arktis. Men ordrebøkene begynner å bli tomme nå. Det trengs en satsing på ny industri nå, ikke luftige lovnader om oljefelt som aldri kommer til å bli lønnsomme.

Rikard Spets (FRP): Hvilke land mener WWF skal levere gassen som eventuelt skal erstatte norsk gass? Og hva er verst, om verden ikke når klimamålene, eller om verden ikke når klimamålene og vi får en politikk som gjør Norge fattig i samme slengen?

WWF Verdens naturfond Postboks 6784 St Olavs Plass, 0130 Oslo.
Tlf: 22 03 65 00. post@wwf.no. www.wwf.no

Svar: Europas etterspørsel etter gass, om den er norsk eller ei, er i strukturell nedgang. De var godt på vei til å redusere sin avhengighet av fossilt brensel etter Russlands invasjon av Ukraina, og situasjonen i Midtøsten har kun forsterket det. Faktisk er det en betydelig risiko for at det vil være overskudd av gass til Europa allerede i 2035, kun fra produserende felt i Norge, Algerie, samt eksisterende kontrakter.

Det trengs med andre ord ikke noen andre land til å produsere gass "istedenfor" Norge. Til hvorvidt Norge blir et fattig land som følge av å forsøke å nå klimamål så vil vi understreke at Statens Pensjonsfond Utland først og fremst tjener penger på investeringer i verdens finansmarkeder, eiendom og obligasjoner, betydelig mer enn det som kommer fra olje- og gassinntekter. Det som derimot vil bidra til å gjøre Norge fattige er hvis vi ikke klarer å omstille oss til nye industrier som ikke bidrar til å forsterke klimaproblemene. Alle våre naboland har langt mer diversifiserte økonomier enn Norge. Norges nåværende avhengighet av olje og gass representerer også en økonomisk risiko.

Linda Monsen Merkesdal (AP): Hva skjer om vi ikke har en aktiv stat som er med på omstilling til grønn industri, som for eksempel havvind, og hvordan stiller Norge seg da i relasjon til et konkurransefortrinn i Europa?

Svar: Kompetansen som i dag finnes i oljenæringen og nærliggende industri er i verdensklasse, både hos den enkelte arbeidstaker, i bedriftene og i de sterke industrimiljøene som er bygget opp gjennom flere tiår. Helheten er mer enn summen av delene. Det er nettopp derfor Omstillingskommisjonens arbeid er så viktig. Vi trenger at myndighetene tar aktive valg for omstillingen og lager en konkret plan for hvordan kompetanse, kapital og leverandørkjeder kan flyttes over i nye grønne næringer før oppdragene i petroleumssektoren begynner å forsvinne. Kommisjonen må ikke bare beskrive utfordringen, men legge grunnlaget for konkrete politiske valg om hva Norge skal leve av framover. Den burde selvsagt kommet tidligere, for dette er utfordringer som allerede er høyst reelle. Mange verft nærmer seg tomme ordrebøker, og selv med høy leteaktivitet framover vil nye olje- og gassprosjekter komme for sent til å løse den utfordringen, dersom de i det hele tatt blir realisert. Selv om det kanskje vil gå greit nok med statsfinansene, risikerer vi at svært viktig kompetanse og industrikultur kan gå tapt, som ikke enkelt kan bygges opp igjen når den først er borte. Hvis vi venter på at markedet skal ordne omstillingen av seg selv, risikerer vi både å miste kompetansen og å komme for sent inn i de grønne markedene Europa nå bygger opp.

Mani Hussaini (AP): EU-kommisjonen anbefalte et moratorium allerede i 2021. I den perioden har vi åpnet Johan Castberg, som startet produksjon i 2025. Jeg har ikke møtt noen fra Europa som mener de ikke skal kjøpe den oljen. Hvorfor tror du europeerne mener det?

Svar: EU-kommisjonen har vært tydelig på at de er imot leveranser fra nye felt. Siden Johan Castberg ble godkjent for utbygging i 2018 så ville ikke det prosjektet blitt rammet av et sånt moratorium. Slik vi leser EU-kommisjonen er de i tråd med andre fornuftige stemmer i debatten, og mener at man ikke kan slå av lysene på sokkelen over natta. Derimot må man starte med å ikke tillate leting og nye feltutbygginger. Disse vil ta flere tiår og binde oss til en solnedgangsnæring. Europa trenger ikke at vi leter etter felt i Arktis som er økonomisk tvilsomme og først vil nå dem godt utpå 2040-tallet.

1. Innledning

WWF Verdens naturfond takker for muligheten til å inngi skriftlig høringssvar til energi- og miljøkomiteens behandling av regjeringens forslag til statsbudsjett.
Tabell 1 oppsummerer WWFs innspill til endringer i regjeringens forslag:

Kapittel	Post	Navn	Endring
1428	50	Reversere kutt Enova	+ 3,6 mrd. kroner
1825	50	Reversere kutt Enova	+ 200 mill. kroner
1410	23	Mareano-programmet	+ 57 mill. kroner
1420	32	Statlige erverv, vern av naturområder	+ 1,5 mrd. kroner
1420	67	Tilskudd til klima- og natursatsprogrammer	+ 367 mill. kroner
1420	71	Tilskudd til tiltak mot marin forsøpling	+ 23,5 millioner
N/A	N/A	Fullmakt til kjøp av kvoter i utlandet à 26,1 mrd. kr.	Omprioriteres til utslippsreduserende tiltak i Norge.
1825	60	Energitiltak i bygg (sparing, solkraft, og batterier) gjennom Husbanken	+300 mill. kroner
1420	21	Utarbeide en nasjonal restaureringsplan og restaureringsplaner for konkrete områder	+ 70 mill. kroner
1420	21	Øremerkede midler til håndheving av kravet til kantvegetasjon langs vassdrag	+ 10 mill. kroner
1420	31	Restaurering i verneområder og annen natur	+ 290 mill. kroner
1420	31	Forskningsprogram for naturbaserte restaureringsmetoder i marine økosystemer	+ 50 mill. kroner
1420	80	Tilskudd til vannmiljøtiltak, inkludert Oslofjorden, kalking og anadrom laksefisk, samt restaurering av kantsoner	+ 60 mill. kroner
1420	80	Tilskudd til tiltak for å ivareta natur, øremerkes bekjempelse av fremmede arter	+ 25 mill. kroner

WWF Verdens naturfond Postboks 6784 St Olavs Plass, 0130 Oslo.
Tlf: 22 03 65 00. post@wwf.no. www.wwf.no

1420	80	Tilskudd til tiltak for å ivareta natur, naturrestaurering	+ 55 mill. kroner
1810	21	Spesielle driftsutgifter, ressurskartlegging og miljøundersøkelser for havbunnsmineraler og petroleum	-57 mill. kroner
1850	73	Midlene til forskning på petroleum og havbunnsmineralutvinning hos Norges forskningsråd	-300 mill. kr
5440	24.3	Fjerne bevilgningene til lete- og feltutvikling gjennom SDØE	-2100 mill. Kr.

Tabell 2 oppsummerer WWFs forslag til verbalvedtak:

Forslag
Stortinget ber regjeringen om å ikke tildele nye letelisenser i Arktis, definert som nord for polarsirkelen.
Stortinget ber regjeringen om å etablere en ny marin verneplan som er i tråd med internasjonale forpliktelser i den globale naturavtalen, og som verner og bevarer minst 30 prosent av norske havområder innen 2030. Den nye verneplanen skal sikre representativitet, robusthet og ha en økosystembasert tilnærming.
Stortinget ber regjeringen legge fram en helhetlig nasjonal restaureringsplan som viser hvordan Norge skal nå restaureringsmålene innen 2030, hvilke økosystemer som skal prioriteres, og hvordan innsatsen skal finansieres og følges opp.
Stortinget ber regjeringen sikre at 1,5 milliarder kroner av Enovas midler omdisponeres til energitiltak i bygg i 2027. Dette kommer i tillegg til bevilgninger på post 50.
Stortinget ber regjeringen sørge for at justeringen av styringsavtalen med Enova for 2025–2028 skjermer og styrker programmene for energitiltak i bygg, lokal energiproduksjon og fleksibilitet, og at Enova årlig rapporterer særskilt om sitt bidrag til målene for redusert strømforbruk i bygg og solkraft.
Klimastatus og –plan 2027 (Grønn bok) legges frem for særskilt politisk behandling i Stortinget.
Stortinget ber regjeringen komme med en vurdering av behovet for virkemidler for forbedret infrastruktur for plast, for å styrke den grønne omstillingen.
Stortinget ber regjeringen sikre at ingen statlige bevilgninger benyttes til havbunnsmineralvirksomhet eller teknologiutvikling for utvinning av havbunnsmineraler.

2. Stans olje- og gassleting i Arktis

Regjeringen har i sitt forslag til Statsbudsjett gitt opp å nå klimamålene her hjemme, og omstillingen stopper opp uten ytterligere tiltak. I stedet ønsker regjeringen å heller bruke mer penger på kvotekjøp i utlandet. Kutt i klima- og omstillingstiltak gjør oss mer sårbare for nye globale energikriser. Derfor må Stortinget nå sette en grense for Norges mest forurensende sektor; olje- og gassindustrien. Letestans i Arktis er det viktigste Stortinget kan gjøre for norsk natur.

WWF Verdens naturfond Postboks 6784 St Olavs Plass, 0130 Oslo.
Tlf: 22 03 65 00. post@wwf.no. www.wwf.no

Videre letevirksomhet i Arktis vil øke risikoen for natur og fiskeriressurser, samtidig som nye prosjekter blir stadig mindre lønnsomme. Produksjonsfallet på norsk sokkel må møtes med planlagt omstilling, ikke mer leting i våre mest sårbare havområder.

EU, Norges største olje- og gasskunde, har nylig bekreftet sitt moratorium mot ny olje og gass fra Arktis, og sender dermed et tydelig signal om at arktisk olje og gass ikke er en del av Europas fremtid.

Bare rundt 1,4 prosent av EUs gassimport kommer fra norsk Arktis, altså norske havområder som er nord for polarsirkelen. Nye arktiske gassprosjekter er derfor ikke avgjørende for Europas energisikkerhet.

Eventuelle nye gassprosjekter i Barentshavet vil neppe nå det europeiske markedet før 2045, lenge etter at EUs etterspørsel etter fossil energi skal reduseres kraftig.

Stortinget må derfor stanse all ny olje- og gassleting i Arktis i høstens budsjett. Dette er nødvendig for å bevare vår mest sårbare natur og bringe norsk politikk i tråd med klimamålene og markedsutviklingen i Europa.

Verbalforslag: Stortinget ber regjeringen om å ikke tildele nye letelisenser i Arktis, definert som nord for polarsirkelen.

3. Mer natur

3.1 Skogvernmidlene (Kap 1420 post 32)

WWF ber om at ordningen for frivillig skogvern styrkes med ytterligere 1,5 milliarder kroner, slik at totalsummen blir lydende 1,8 milliarder kroner. Kravet er likelydende med kravene til Naturvernforbundet og Sabima.

Ordningen for frivillig skogvern er den mest effektive ordningen for å nærme seg Stortingets mål om at minimum 10 prosent av skogen skal vernes. Selv om ordningen er meget populær og midlene hvert år brukes opp i ulike verneprosesser, kuttes ordningen hvert år i regjeringens forslag til statsbudsjett.

Ordningen for frivillig skogvern har bidratt til en betydelig mindre polarisert skogdebatt, samtidig som arbeidet med å innfri målet om vern har fortsatt. Likevel utsettes skogeiere som vurderer å frivillig verne skogen sin for uforutsigbarhet som kan føre til at færre iverksetter verneprosesser. Skogeiere er derfor avhengige av forutsigbare rammebetingelser for frivillig vern-ordningen.

WWF anmoder derfor om at årets budsjett følger den oppadgående trenden fra fjorårets budsjettenighet. Det vil innebære en økning i forhold til summen som samlet ble bevilget til ordningen i fjor, fra 1,5 milliarder kroner til 1,8 milliarder kroner.

Budsjettforslag: Post 1420 kap. 32 økes med 1,5 milliarder kroner, slik at totalsummen er 1,8 milliarder kroner.

WWF Verdens naturfond Postboks 6784 St Olavs Plass, 0130 Oslo.
Tlf: 22 03 65 00. post@wwf.no. www.wwf.no

3.2 Tilskuddsordning til klima- og natursatsområder (tidligere Natursats, Klimasats og tilskudd til klimatilpasning) (Kap 1420 post 67)

I statsbudsjettet for 2027 foreslår regjeringen å slå sammen Natursats, Klimasats og tilskudd til klimatilpasning til én ny tilskuddsordning for kommunene. Regjeringen omtaler sammenslåingen av disse ordningene som en forenkling. I realiteten innebærer reformen en dramatisk nedskalering på 268 mill. kroner til kommunenes klima-, natur- og klimatilpasningsarbeid.

Kommunene forventes å levere på tre av samfunnets største utfordringer samtidig: stanse naturtap, kutte utslipp og tilpasse lokalsamfunnene til et klima i endring. De viktigste statlige virkemidlene for dette arbeidet har vært Natursats, Klimasats og tilskudd til klimatilpasning. Gjennom disse ordningene har kommuner fått støtte til blant annet naturkartlegging, restaurering, planvask, utslippskutt, energiomstilling, overvannshåndtering og klimatilpasning.

Dette skjer samtidig som Norge ligger langt bak både naturavtalens mål, nødvendige utslippskutt og behovet for klimatilpasning. Kommunene trenger derfor sterkere virkemidler enn i dag, ikke svakere. Dersom den nye ordningen skal lykkes, må den samlede bevilgningen styrkes betydelig. En underfinansiert sammenslåing vil føre til at natur, klima og klimatilpasning blir satt opp mot hverandre i konkurranse om de samme midlene. Det vil gjøre det vanskeligere å nå både naturmålene, klimamålene og målene for klimatilpasning.

Budsjettforslag: Kap. 1420 Post 67 styrkes med 367 millioner kroner, slik at totalsummen blir på 500 millioner kroner.

3.3 Naturrestaurering (Kap 1420 post 21, 31, 67, 80)

Norge er over halvveis i perioden for gjennomføring av naturavtalen og FNs tiår for naturrestaurering. Likevel er restaureringsarbeidet fortsatt preget av små enkeltbevilgninger, kortsiktige prosjekter og manglende nasjonal samordning. Dersom Norge skal nå målet om restaurering av minst 30 prosent av forringet natur innen 2030, må innsatsen trappes kraftig opp allerede i dette budsjettet

WWF anbefaler at energi- og miljøkomiteen prioriterer en samlet restaureringspakke for natur på land og i havet. Pakken bør omfatte oppjusteringer i budsjettets kapittel 1420, poster 21, 31, 67 og 80. Det vises til oppsummeringen av tiltak i innspillets punkt 1 for nærmere redegjørelse.

Verbalforslag: *Stortinget ber regjeringen legge fram en helhetlig nasjonal restaureringsplan som viser hvordan Norge skal nå restaureringsmålene innen 2030, hvilke økosystemer som skal prioriteres, og hvordan innsatsen skal finansieres og følges opp.*

I tillegg bør Stortinget be regjeringen legge fram en helhetlig nasjonal restaureringsplan som viser hvordan Norge skal nå restaureringsmålene innen 2030, hvilke økosystemer som skal prioriteres, og hvordan innsatsen skal finansieres og følges opp. Effektivt vern og bevaring er

WWF Verdens naturfond Postboks 6784 St Olavs Plass, 0130 Oslo.
Tlf: 22 03 65 00. post@wwf.no. www.wwf.no

også en forutsetning for god restaurering, og det trengs spesielt en ny marin verneplan for norske havområder som er i tråd med globale forpliktelser i naturavtalen.

Verbalforslag: *Stortinget ber regjeringen om å etablere en ny marin verneplan som er i tråd med internasjonale forpliktelser i den globale naturavtalen, og som verner og bevarer minst 30 prosent av norske havområder innen 2030. Den nye verneplanen skal sikre representativitet, robusthet og ha en økosystembasert tilnærming.*

3.4 Tilskudd til kommuner langs Oslofjorden til planlegging og prosjektering av nitrogenfjerning

For å bedre miljøtilstanden i Oslofjorden behøves kompleks innsats på flere departementers ansvarsområder. Foruten fortsatt, og styrket, satsing på restaureringstiltak i selve fjorden, behøves tiltak langs vassdragene.

Blant slike tiltak bør være restaurering av kantsoner langs vassdrag og styrket håndheving av krav til kantvegetasjon. Dette vil gi mer natur langs vassdragene samtidig som avrenningen til fjorden vil dempes. Ikke minst vil det være behov for oppgradering av avløp og renseanlegg. Her kan arbeidet med fordel organiseres som en statlig aksjon, hvor staten bør kunne komme kommunene i møte med tiltak som gunstige finansieringsordninger og tilpassede avskrivingstider.

4. Øke innsatsen for utslippskutt og energiomstilling

4.1 Sterke energisparing og solkraft fra bygg gjennom Enova og Husbanken

Regjeringen foreslår å kutte bevilgningen til Enova med 3,8 mrd. kr i 2027. Det trengs mer støtte til grønn omstilling, ikke mindre. Derfor må kuttet reverseres og disponeres raskt til prosjekter som kutter utslipp og bidrar til omstilling.

Aller mest haster det å få fart på det store potensialet vi har for energisparing og sol på bygg. Men regjeringen foreslår et kutt i faktisk bevilgning på om lag 410 millioner kroner til energitiltak i bygg gjennom Enova og husbanken. For at dette uansett skal sikres foreslår vi en omdisponering av midler i Enova og midler til Husbanken til dette.

Med vedtatt politikk ligger Norge an til å redusere strømforbruket i bygg med 2,1 TWh innen 2030, mot målet om 10 TWh, mens solkraften utgjør om lag 0,7 TWh, mot målet om 8 TWh (Prop. 1 S (2026–2027) ED boks 4.1, s. 70; Klimastatus og -plan for 2027, s. 40). Det norske strømstøtterordningene har bremset oppnåelse av begge målene, og utviklingen går nå feil vei i Norge sammenlignet med våre europeiske naboer. Regjeringens forslag svekker virkemidlene ytterligere, akkurat når de trengs mest.

Under ber vi om samme beløp til energitiltak i bygg gjennom Husbanken som regjeringen selv foreslo for 2026. Uten nye midler forsvinner det eneste statlige virkemiddelet som er rettet mot energioppgradering av kommunalt eide utleieboliger, omsorgsboliger og sykehjem. Det var nettopp der etterisolering og solceller var de mest populære tiltakene.

I tillegg ber vi om en verbalmerknad om at 1,5 milliarder kroner omdisponeres i Enova i 2027 til energitiltak i bygg (verbal 1). Pengene finnes allerede i fondet som er stort, utbetalingene er lave, og omdisponeringen ville gi rask effekt.

Budsjettforslag: Reversere kuttet til Enova på 3,8 milliarder kroner (3,6 i kap. 1428 post 50, og 0,2 i kap. 1825 post 50).

WWF Verdens naturfond Postboks 6784 St Olavs Plass, 0130 Oslo.
Tlf: 22 03 65 00. post@wwf.no. www.wwf.no

Budsjettforslag: 300 millioner kroner i friske midler til energitiltak i bygg gjennom Husbanken (kap. 1825 post 60).

Verbalforslag: Omdisponering i Enova
«Stortinget ber regjeringen sikre at 1,5 milliarder kroner av Enovas midler omdisponeres til energitiltak i bygg i 2027. Dette kommer i tillegg til bevilgninger på post 50.»

Verbalforslag: Styringsavtalen med Enova
«Stortinget ber regjeringen sørge for at justeringen av styringsavtalen med Enova for 2025–2028 skjermer og styrker programmene for energitiltak i bygg, lokal energiproduksjon og fleksibilitet, og at Enova årlig rapporterer særskilt om sitt bidrag til målene for redusert strømforbruk i bygg og solkraft.»

4.2 Styrke omstillingsevnen i norsk økonomi ved å innføre aktivitetsdempende tiltak for petroleumsnæringen

For å omstille oss raskere må vi redusere aktiviteten i olje- og gassnæringen, og samtidig bygge opp alternative og grønne næringer som kan sikre arbeidsplasser og eksportinntekter.

Budsjettforslag: Fjerne bevilgningene til lete- og feltutvikling gjennom SDØE. Kap. 5440, post 24.3: -2100 mill. Kr.

4.3 Grønn bok

Det er svært bekymringsfullt at regjeringen ikke foreslår nye tiltak for å redusere utslipp mot 2030 og 2035 og i stedet legger opp til en lavere måloppnåelse og mer kvotekjøp utenfor EU. Stortinget bør behandle Grønn bok som en egen sak.

Verbalforslag: Klimastatus og –plan 2027 (Grønn bok) legges frem for særskilt politisk behandling i Stortinget.

4.4 Prioritere utslippskutt i Norge

Statsbudsjettet bør prioritere reelle utslippskutt i Norge fremfor å bruke mer penger på usikre kvotekjøp i utlandet.

Budsjettforslag: 26,1 mrd. kr. til kjøp av klimakvoter under Parisavtalens artikkel 6 omprioriteres til utslippsreduserende tiltak i Norge.

4.5 Klima, industri og teknologi (Kap. 1850, post 21)

Foreslåtte tildelte midler under denne posten bør gå utelukkende til forberedelser for og miljøundersøkelser knyttet til havvind. Ingen midler skal gå til å legge til rette for ressurs- og miljøundersøkelser når det gjelder havbunnsmineraler.

4.6 Norges forskningsråd (petroleum og havbunnsmineralutvinning) (kap. 1850 post 73)

Budsjettforslag: midlene til forskning på petroleum og på havbunnsmineralutvinning hos Norges forskningsråd (kap. 1850 post 73) reduseres med 300 mill. Kroner. Ingen midler hos Norges forskningsråd skal gå til ressursundersøkelser eller teknologiutvikling for næringen når det gjelder gruvedrift på havbunnen.

WWF Verdens naturfond Postboks 6784 St Olavs Plass, 0130 Oslo.
Tlf: 22 03 65 00. post@wwf.no. www.wwf.no

Verbalforslag: Stortinget ber regjeringen sikre at ingen statlige bevilgninger benyttes til havbunnsmineralvirksomhet eller teknologiutvikling for utvinning av havbunnsmineraler.

4.7 Spesielle driftsutgifter (Kap. 1810 post 21) (petroleums- og mineralressurser)

Sokkeldirektoratet skal bruke deler av kap. 1810 post 21 til studier, analyser og geologisk kartlegging av kontinentalsokkelen. I et klimaperspektiv er det ikke rom for å hente ut nye forekomster av olje og gass, og derfor bør ikke staten bruke penger på slike studier, analyser og kartlegginger. Kartlegging og miljøundersøkelser av dyphavet bør foretas gjennom Mareano-programmet og foreslås derfor kuttet fra Sokkeldirektoratet.

Budsjettforslag: Kap 1810 post 21 reduseres med 57 mill. kroner i forhold til regjeringens forslag.

5. Redningsaksjon for Norges arbeid mot plastforurensning

Plastforsøpling er et vedvarende problem i Norge, og tilførselen av ny søppel i naturen fortsetter. Plast i havet er den største bekymringen blant folk knyttet til natur og miljø ifølge WWFs Naturundersøkelse. Uten et langt høyere ambisjonsnivå vil dette budsjettforslaget være et dødsstøt mot Norges innsats for å stanse plastkrisen.

5.1 Reversere kuttet i tilskudd til tiltak mot marin forsøpling

Regjeringen foreslår å svekke støtten til nasjonal innsats mot marin forsøpling, året etter et kraftig kutt til Norges internasjonale arbeid for å stanse marin forsøpling, og arbeidet for en global plastavtale. Plastforurensning kjenner ingen landegrenser. Norge har hatt en god tilnærming til å bekjempe plastkrisen med en kombinasjon av nasjonale og internasjonale tiltak. Den nasjonale støtten til tiltak mot marin forsøpling må styrkes.

Budsjettforslag: Kuttet i kap 1420 Post 71 reverseres, og posten styrkes med ytterligere 23,5 millioner kroner.

5.2 Plastavgift og forbedret infrastruktur for plast

Det er helt nødvendig med flere tiltak om Norge skal nå målet om 55% gjenvinningsgrad på plastemballasje i 2030 og nytt mål som følge av emballasjeforordningen om redusert emballasjeavfall med 5 % sammenlignet med 2018-nivå innen 2030. WWF har også sendt et forslag om å innføre en avgift på plastemballasje til finanskomiteen. En slik avgift ble anbefalt av ekspertgruppen for utredning av virkemidler for å fremme sirkulære aktiviteter. Innføring av en avgift på plastemballasje i Norge vil være samfunnsøkonomisk lønnsomt, genere inntekter til staten og vil kunne spare samfunnet for 4 mrd. kroner til opprydning av marin forsøpling.

I tillegg til dette mener WWF at det er nødvendig med en helhetlig nasjonal plan for å sørge for redusert plastforbruk og forbedret infrastruktur for plast.

Verbalforslag: «*Stortinget ber regjeringen komme med en vurdering av behovet for virkemidler for forbedret infrastruktur for plast, for å styrke den grønne omstillingen.*»

WWF Verdens naturfond Postboks 6784 St Olavs Plass, 0130 Oslo.
Tlf: 22 03 65 00. post@wwf.no. www.wwf.no

6. Kontakt

WWF bistår gjerne komiteens medlemmer med oppfølgingsspørsmål, forslagsutforming og mer. Følgende kontaktpersoner kan benyttes:

Politikkfelt	Navn	E-post	Telefonnummer
Natur til lands	Rahman Akhtar Chaudhry	rchaudhry@wwf.no	903 64 993
Natur til havs	Fredrik Myhre	fmyhre@wwf.no	414 51 739
Klima og energi	Susanne Waage	swaage@wwf.no	911 64 536
Plast	Tora Toreng	ttoreng@wwf.no	413 54 330
Bistand	Jon Bjartnes	jbjartnes@wwf.no	928 42 564

Vennlig hilsen

Karoline Andaur

Generalsekretær

WWF Verdens naturfond

WWF Verdens naturfond Postboks 6784 St Olavs Plass, 0130 Oslo.
Tlf: 22 03 65 00. post@wwf.no. www.wwf.no